

הבונה פרק שנים עשר שבת

קד.

(א) מניל ב' (ב) ג' כ' ג' כ"ו כ"ט
 (ג) ו' ח' י' י"ב י"ד י"ז י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ד) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ה) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ו) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ז) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ח) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (ט) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (י) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יא) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יב) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יג) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יד) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (טו) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (טז) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יז) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יח) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (יט) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט
 (כ) י"ג י"ח י"ט כ"א כ"ד כ"ז כ"ח כ"ט

הנהגות הב"ח

(א) נבי ליק אוליכס לן
 (ב) ישי ליה מיהו ובי
 (ג) תויהו לו דיה ידע:

רבינו חננאל

דעלוי עליה דכל את
 שיתיה כרובה בלוחות
 השוכה דיא וטעולה מי
 האותיות שפוטמו אח"כ
 ובלוחות אל היה מים
 אלא סתמה, כרב סודא
 דאמר רב חסדא מים וסמך
 שבלוחות בנס היו עומדין,
 פי מים סתום, מכל עד
 הוא סתום כמו סמך,
 ולא היו האותיות כולן
 בלוחות חרוצות חרות
 פולחות, הרי (כ"א) (אתן)
 האמצי כגון הלחן שלהן
 אם יש מהם להיספך בהן
 עמוד הלחן בלוח, אבל
 מים וסמך שאין להם
 במה להיספך, בנס עומד
 הלחן שבתום, שאילו נפל
 הלחן היה נראה מקומה
 נקב ואין בו צורת אות,
 לפיכך הים סתום כות
 שהיה תורת בלוחות י
 בו עילוי, אלא הים
 הפתוח גרוע הוא וכוון
 ששעה הסתום פתוח גרוע
 גרועה השפתותי מחרושי
 ולא היו בלוחות, דארי
 ירמיה ואיתמא ר' חייא
 בר אבא מנצפך צופים
 אפרים, וירמיה לעולם מהיה
 הוה בלוחות השפתות
 והסתומות, שאין וביא יכל
 לחוש דבר, וכן היו
 מתוקנין להיות השפתות
 בראש התיבה ובאמצעה,
 והסתומות בסוף התיבה,
 ורוב העם מן הסופרים
 ההוריות שבתום, והיו
 כותבין השפתות בין
 באמצע תיבה בין בסוף
 תיבה, וכן השפתות, עד
 שחזרו ביד וחוקקום להם
 באשר היה שפתותי מוסתין
 ביהוה, וכוון שהיה ידתי
 החתם מולשיות עבר זה
 לצד זה קיימא רוב סודא
 שהיה נראה מאחוריו השך,
 כדרך הנקרא כתב שיער
 וזכיות מאחוריו.

עלוי קא מעלי ליה. שהיה מ"ס קטומה בלוחות אל מ"ס פתוחה
 לא הייתה בלוחות כדמפרש מנצפך צופים אמרוס וכוון דאמר רב
 חסדא מ"ס וסמך שבלוחות בנס היו עומדים לא אפשר לאוקומיה
 אל מ"ס קטומה דהואיל והסתם היה גרועה משני עבריהם היה לה לפול

גרועי קא מנרע ליה דאמר רבי חייא בר אבא מנצפך צופים
 אפרים. ולא"ת דהכא משמע דנפתוחה קאמר לופים
 אמרוס ובפ"ק דמגילה (דף כ'): פריך עלה דר' חייא בר אבא מאלה
 המלות שאין צריך רשאי למשך דבר ועוד האמר רב חסדא מס וסמן
 שבלוחות בנס היו עומדים משמע דר'
 חייא בסתומה איירי ואור"י דהכי
 קאמר התם ועוד האמר רב חסדא
 ועוד אי רבי חייא בר אבא בסתומה
 איירי תקשה נמי דרב חסדא אלף
 ודאי נפתוחה איירי והא דנקט
 מנצפך ולא נקט להו כסדר אלפא
 בימא משום דמנצפך משמע מן
 פופים: נבוב בובן בחר רהב.
 מימה דלמאי נקט להו כיון דלא הוה
 בלוחות: א"ל ר' יוחנן בן איי אתו
 דרדקי בר'. בירושלמי (יבבראשית רב
 (פ' א) קאמר דר' אליעזר ור' יהושע
 הוו מאותן דרדקי ומולק על הש"ס
 שלנו והא דאמר בפרכי דר' אליעזר
 שלא למד ר' טלעזר מורה אלף עד
 שהיה גדול היינו שלא עסק עד
 שנעשה גדול: א"ת דרביס בא
 י"טמא פתחין י. כלומר יש לו פתחים
 ליכנס כל ליתר מסעיין אוחו שפותחין
 לו פתח ליכנס והיינו דומיא דלעיל
 דשניק ליה פתח ליכנס ולהטו דגרסי
 כל ליתמא פתחין לו לרין לומר
 דמסעיין אוחו הוי עפי שפותחין:
 מתחין

מוסף רש"י

בנס היו עומדין. שהיה
 חוקקתן משני עבריהן הלך
 שר לוחות יס לן
 מקום דנקט אלף מ"ס
 וסמך היה דארי (מגילה)
 ג. מנצפך. כל לוחות,
 צופים אמרוס. נבוא
 הכיות (מגילה ג.) נבוא
 ללצים. הוא כל להסתם
 הוא ולין, לא ימנעוהו ולא
 ישיבוהו, אם לעמים הוא
 כל להסתם וכן לו מן
 שפדו ליתן וימא דהו א:
 הוא לין, הקב"ה לין אמו.
 כלומר פתח לו ליהו לן
 ופוחה כפ. בא ליטמא.
 שפח שפחין לו. שפח
 הטימאה ליכנס לו, מספיקין
 כדיו ולין מועין ממנו מן
 השמים לעכס וימא שפח.

רב נסים גאון

פריך שנים עשר הבונה
 אפרו ליה לר' יוחנן
 כן לוי אתו דרדקי לבי
 מרשטא ואמרו מילי דאפי
 בימי ירושע בן נון לא
 איתמא כוונתיה. בחולות
 בראשית דר' ארשיאי אמר
 מעשה היה כיום סגור
 ולא נכנסו חכמים לבית
 הוועי והיו שם ונתקפו
 אמרו באו ונעשה ככופים
 כר. ויש אמרוס ריא רר
 יהושע דריע הוי, קראו
 עליון גם בפעליו יתבר
 נער, וסבחת לה בנס דבני
 מעבא בם מגילה נקראת
 וזה ש.

סליק פירק הבונה

אחם מרחקן מיליה. זו בתחילת אל"ף צ"ת וזו בלמנע וזו בסוף: אחד כרעא. כל אות ואות שנו עומדת על רגל אחד:
 אחם מלבן לבוני. מושכין תחתיה אומיותיו כמין לבניה דאל"ף הרי יש לה ב' רגלים ומוטבה טוב ורגל השני רחב: אסאוס לו.
 תתיה. וכן כולן. ע"כ מרס הרשעים. כן הוא נרש אל רשעים: אם את בוש. מלמטו: גר ד"ק גור בדוק. נספך תהא כרובה
 תחת כסאי ודוק שמים: י"ס כ"ל. גיהנם קרוי יס כל לפי שהרוב הולכים שם: אמר שר של גיהנם. לים שלי מן את כל העולם ואפי'
 ישראל: אמר לים אח"כ בע"ג ג"ף. אלפא ביתא הוא אלף א"ת צ"ש וכוון סדורות כספר יצירה: אני אחום עליהם על שבעטו
 בני"ף. בניאוף: ד"ף. נוטריקון דכ"ס כ"ס דיקים: אין לך. גיהנם חלק בהן בישראל: ומרוץ ש"ס. ואומר שר של גיהנם זוני
 מורעו של שם כל העובדי כוכבים ישראל: אל"ץ צ"ס. אמר לו הקב"ה לא יהא לך חלק בהם: ג"ן ד"ס. אמר הקב"ה אוליכס לן הדס לן
 עדן: ס"ע ו"ף. גני עף נעש: ו"ן ח"ק. הללו רועו של יחמק הם ולא אחנס לך: ע"ד י"ס צ"ס. שמור לי והממן יס לי כמות אמרוס:
 מתני'